

Prawda, dobro, piękno - w duchu wartości

W tym roku szkolnym 2020/2021 pracujemy w oparciu o program „Planeta dzieci”. Jest on przeznaczony dla dzieci od 3 do 6 lat uczęszczających do przedszkola lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej. Realizujemy podstawę programową, jednocześnie rozszerzając treści w programy własne, organizując kółka zainteresowań zgodnie z potrzebami konkretnej grupy oraz organizując różne uroczystości zgodne z kalendarzem świąt tradycyjnych i rodzinnych.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego określa jeden ogólny cel edukacji, którym jest „wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to jest realizowane przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się.” Celem edukacji jest umożliwienie dziecku odkrywania własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń w duchu wartości uniwersalnych: prawdy, dobra i piękna. Efektem edukacji przedszkolnej jest osiągnięcie przez dziecko gotowości do podjęcia nauki w szkole. W programie zawarto szczegółowe umiejętności dzieci w odniesieniu do wszystkich obszarów rozwojowych: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego oraz osiągnięć dziecka na koniec wychowania przedszkolnego sformułowanych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego.

W edukacji i w oczekiwaniach rodziców dużą wagę przywiązuje się do umiejętności czysto szkolnych, takich jak pisanie, czytanie, liczenie. Rodzice, chcąc zapewnić dziecku jak najlepszy start, zapisują je na liczne zajęcia dodatkowe.

Nauczyciele w edukacji przedszkolnej starają się nauczyć dzieci dobrze czytać, liczyć, rozwijać sprawność manualną. Dają również możliwość, by dzieci w przedszkolu oprócz podejmowania różnych aktywności tworzących swoją „bazę” wiedzy o świecie, samodzielnie poznawały świat i dochodziły do wiedzy. By podejmowały decyzje i dokonywały wyborów. I tym samym uczyły się odpowiedzialności i samokontroli, uodparniały na stres i rozwijały umiejętność radzenia sobie z porażkami. Z taką samą uwagą podchodzą do rozwoju fizycznego i umysłowego, jak i do społecznego i emocjonalnego.

W tej dbałości o umiejętności dziecka przewodzi nam też myśl, że wszechstronny rozwój dotyczy również kształtowania osobowości jego postawa i przede wszystkim wprowadzania go w świat wartości. Wprowadzenie dziecka w świat wartości jest ujęte w jednym z celów wychowania

przedszkolnego sformułowanym w podstawie programowej. Zgodnie z nim przedszkole umożliwia wychowankowi gromadzenie doświadczeń prowadzących do poznania takich wartości jak prawda, dobro i piękno. Jest to tzw. Triada Platońska – wartości sformułowane już w starożytności przez Platona. Dzięki rozpoznaniu przez człowieka wartości, którymi kieruje się w życiu, może on formułować właściwe cele życiowe, których osiągnięcie zapewni mu szczęście i poczucie spełnienia. Wartości pomagają podejmować właściwe decyzje, stanowią kryterium oceniania tego co dobre i złe.

Wartości w życiu każdego człowieka to drogowskazy wskazujące mu kierunek, w którym powinien podążać, i ułatwiające podejmowanie decyzji. Poprzez dokonywanie wyborów określonych wartości i postępowanie w zgodzie z nimi człowiek integruje się ze społecznością, w której funkcjonuje i dla której

przyjęte przez niego wartości są charakterystyczne. Wartości chronią przed podejmowaniem błędnych decyzji, krzywdzących innych i destrukcyjnych dla danej osoby. Trudno wyobrazić sobie wychowanie bez nauczania i przekazywania wartości, które budują charakter dziecka.

Podobne podejście do skutecznego nauczania wartości proponuje Katarzyna Olbrycht. Wychowanie do wartości rozumie ona jako:

- odkrywanie, czyli poznawanie wartości poprzez ich nazywanie, rozmawianie o nich, wyjaśnianie przykładów,

- przeżywanie wartości w codziennym życiu, zainteresowanie się nimi, emocjonalne zaangażowanie się w sytuacje, w których są przejawiane;
- interioryzację – ćwiczenie postępowania, zachowania zgodnie z określonymi wartościami;
- internalizację – świadome stosowanie przyjętych wartości

Czasy, w których żyjemy, wymagają wychowania do wartości, ponieważ w społeczeństwie coraz rzadziej są one przestrzegane, tracą na znaczeniu. Obserwujemy coraz więcej przykładów nieprzestrzegania wartości uznawanych do niedawna za podstawowe: szacunek dla drugiego człowieka, jego poglądów, tolerancja dla inności, honor, prawdomówność. Coraz powszechniejsza staje się „mowa nienawiści”.

Dlatego zamierzamy umożliwić dziecku zrozumienie znaczenia danej wartości wprowadzając w tym roku również „kalendarz świąt nietypowych.” Poprzez obserwację i zgodnego z nią zachowania dorosłych i rówieśników, informację, rozmowy, działania praktyczne, twórcze, intelektualno – emocjonalne związane z danym świętem dostarczać dziecku będziemy wzorów postępowania charakterystycznych dla poszczególnych wartości.

Ważnym etapem w wychowaniu jest akceptacja przez dziecko określonej wartości. Dzieje się to wtedy, gdy przyjmuje ono daną wartość jako swoją. Akceptacja wartości daje dziecku poczucie przynależności do grupy osób, które wyznają podobne zasady, a więc np. grupy przedszkolnej. Efektem końcowym wychowania do wartości jest przestrzeganie ich przez dziecko w codziennym życiu, postępowanie zgodnie ze swoimi wartościami.

mgr Joanna Basiaga